

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

एम. ए. मराठी, (भाग १)

मे २००९ परीक्षा

विषय : भारतीय साहित्यशास्त्र (M-104)

दिनांक : २२ /५/२००९

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सुचना : १. सर्व प्रश्न सोडवा.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न १. अ) संस्कृत काव्यशास्त्रज्ञांनी केलेल्या काव्याच्या व्याख्या स्पष्ट करून काव्याचे लक्षण सांगा. (२०)

किंवा

ब) मम्मटाच्या काव्यप्रयोजनांची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न २. अ) शब्दशक्ती म्हणजे काय? तिचे प्रकार सांगून 'अभिधा' या शब्दशक्तीचे वर्णन करा. (२०)

किंवा

ब) 'ध्वनी हाच काव्याचा आत्मा' या आनंदवर्धनाच्या व्याख्येची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न ३. अ) ॲरिस्टॉलचा 'कॅथार्सिस' सिध्दान्त स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

ब) विश्वनाथाच्या करुणरसविचाराची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न ४. अ) वामनाचा रीतीविचार स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

ब) भरताचे भावविवेचन स्पष्ट करून नाट्यरसांची चर्चा करा.

प्रश्न ५. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (२०)

१. क्षेमेंद्राचा औचित्यविचार

२. प्रतिभा आणि स्फूर्ती

३. काव्यानंदाची उपपत्ती

४. वामनाने सांगितलेले काव्यदोष.